

Δημοκίδης ο Κροτωνιάτης (550 - 460 π.Χ.)

Στον Δημοκίδη τον Κροτωνιάτη οφείλεται η πρώτη καταγεγραμμένη στην ιστορία επιτυχής εγχείρηση αφαίρεσης κακοήθους καρκίνου του μαστού της Βασίλισσας της Περσίας Άτοσσα

ΔΗΜΟΚΗΔΗΣ 550 - 460 π.Χ

Έρευνα και μετάφραση
Αγγλικών κειμένων
στα Ελληνικά:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

Δημοκίδης: Έλληνας ιατρός που υπηρέτησε στην αυλή του Δαρείου Α' και τον επαίνεσε ως «τον πιο επιδέξιο ιατρός της εποχής του» από τον Ηρόδοτο (3.125.1). Γεννήθηκε στο Κρότωνα της νότιας Ιταλίας, γιος του Καλλιφώνος, ιερέα του Ασκληπιού της Κνίδου. Ο Δημοκίδης φαίνεται να εργάστηκε πρώτος ως γιατρός στη δημόσια διοίκηση της Αίγινας και της Αθήνας προτού εισέλθει στην υπηρεσία του Πολυκράτη, του διάσημου τυράννου της Σάμου (Ηρόδοτος, 3.131.1-2). Περίπου το 522 π.Χ. αυτός, μαζί με τον Πολυκράτη και το περιβάλλον του (3.125.2-3), έπεσε στα χέρια του Λυδικού σατράπη Ορώτη και στάλθηκε ως αιχμάλωτος στη Σούσα (3.129.1). Ο Ηρόδοτος περιέγραψε την σταδιοδρομία του Δημοκίδη με μεγάλη λεπτομέρεια, προφανώς από αξιόπιστες πηγές (ίσως προφορικές αναφορές που άκουσε στη Μεγάλη Ελλάδα. Κάποτε θεράπευσε, χωρίς περαιτέρω περιπλοκές ένα διάστρεμμα, στον αστράγαλο του Δαρείου όταν έκανε κυνήγι και ότι οι Αιγύπτιοι γιατροί του δεν

μπορούσαν να θεραπεύσουν (3.129.1-130.5). Ως αποτέλεσμα, ο Δημοκίδης έλαβε τεράστιες ανταμοιβές. Και απέκτησε μεγάλη εκτίμηση στην αυλή του Βασιλέα και, παρά την ξένη καταγωγή του, έτρωγε παρουσία του βασιλιά. Ο Δημοκίδης ήταν λοιπόν ο πρώτος μιας σειράς Ελλήνων ιατρών στην Περσική αυλή. Αν και έζησε με πολυτέλεια, ήθελε ωστόσο να επιστρέψει στην Ελλάδα, αλλά τα αιτήματά του απορρίφθηκαν (3.132).

Προφανώς παρέμεινε στην Περσία για αρκετά χρόνια και κάποια στιγμή θεράπευσε τη σύζυγο του Δαρείου Άτοσσα κόρη του Μεγάλου Κύρου από καρκίνο μαστού (3.133). Ως ανταμοιβή, του επιτράπηκε να πάει στην Ελλάδα, με δεκαπέντε Περσικούς ευγενείς και τρία Φοινικικά πλοία, για να πραγματοποιήσει μια προκαταρκτική αναγνώριση των παράκτιων περιοχών για μια προγραμματισμένη στρατιωτική εκστρατεία (3.133.2-136). Αφού ολοκλήρωσε το μεγαλύτερο μέρος της αποστολής, η ομάδα σταμάτησε στο Τάραντα, και ο Δημοκίδης δραπέτευσε, με τη βοήθεια του Αριστοφιλίδη, του βασιλιά του Τάραντα. Επέστρεψε στην πατρίδα του στον Κρότωνα, όπου προστατεύθηκε από την περσική αιχμαλωσία (3.136-137.4) και σύντομα παντρεύτηκε την κόρη του διάσημου παλαιστή Μίλωνα (3.137.5). οι άλλοι Πέρσες πράκτορες επέστρεψαν στην Περσία με τις αναφορές και τους χάρτες τους (3138.1). Σχεδόν δεν υπάρχουν χρήσιμες πληροφορίες σε άλλες πηγές (Himerius apud Photius, Bibliotheca 243, ed. Bekker, p. 376334; Timaeus apud Athenaeus, I2.522b-c; Aelian,

Varia Historia 8.17; Dio Cassius, 38.18.5; Dio Chrysostom, 77 / 78.10-11; Suda, sv Demoke'des; Tzetzes, Chiliades 3.544-60). Μόνο ο Ιάβλικος (De Vita Pythagorica 257,261) άγγιξε μια άλλη πτυχή της βιογραφίας του Δημοκίδη. Φαίνεται πιθανό ότι, όπως ο Κτισίας έναν αιώνα αργότερα, ο Δημοκίδης ήταν η απόλυτη πηγή για μια σειρά ελληνικών αφηγήσεων για εσωτερικά θέματα στην περσική αυλή και ειδικά στο χαρέμι, αν και δεν είναι βέβαιο ότι άφησε καν ιατρικά γραπτά. Encyclopaedia IRANICA

ΠΗΓΕΣ

1. Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας
2. Αριστοτέλους Π.Κούζη : Ο καρκίνος παρά τοις αρχαίοις Έλλησιν Ιατροίς σελ.44-45
3. Encyclopaedia IRANICA
4. Suidae Lexicon - Berolini.,1854 σελ. 271-272
5. Calliphon et Democedes Med., Phil., Testimonia Fragment 2a, line 8
6. Athenaeus Soph., Deipnosophistae (0008: 001) "Athenaei Naucraticae deipnosophistarum libri xv, 3 vols.", Ed. Kaibel, G. Leipzig: Teubner, 1-2:1887; 3:1890, Repr. 1-2:1965; 3:1966. Book 12, Kaibel paragraph 22, line 11
7. Aelian, Natura Animalium (11.27).
8. Η Άτοσσα ήταν ο κεντρικός χαρακτήρας του Αισχύλου στην τραγωδία του «Πέρσες»
9. TLG

Ο Ηρόδοτος περιέγραψε την σταδιοδρομία του Δημοκίδη με μεγάλη λεπτομέρεια, προφανώς από αξιόπιστες πηγές

